

Kai-Karmen Koger - PMK

Saatja: Kohtute Infoteenistus - KOHTUD
Saatmisaeg: neljapäev, 26. veebruar 2026 14:58
Adressaat: 'rohelineparnumaa@gmail.com'
Teema: RE: Küsimused riigi õigusabi kohta

Tere!

Vastuseks Teie pöördumisele selgitame järgmist.

Riigi õigusabi taotluse (RÕA) saate esitada enne kaebuse esitamist või koos kohtule esitatava kaebusega. Riigi õigusabi taotluses saate põhjendada riigi õigusabi vajadust, sh selleks, et riigi õigusabi korras määratud advokaat koostaks kaebuse ja esindaks Teid menetluses. Majandusliku seisundi tõendamiseks ei ole ette nähtud konkreetset tõendite loetelu, vaid esitatud tõendite piisavust hindab kohus konkreetse taotluse lahendamisel.

Selgitame, et riigipoolne menetlusabi, sealhulgas menetlusabi menetluskulude (nt riigilõivu) tasumiseks ja/või riigi õigusabi korras määratud esindaja õigusabi kulude katmiseks, on mõeldud menetlusabi taotleja enda menetluskulude katmiseks. Mis viisil ja ulatuses (vt [Riigi õigusabi seadus § 8](#)) riigi õigusabi taotlus rahuldatakse, selgub taotluse lahendamisel. Riigipoolse menetlusabi andmine ei hõlma vastaspoolel tekkivaid võimalikke kulusid (nt vastaspoole lepingulise esindaja kulud). Küll aga saab kohus menetluse lõppedes menetluskulude jaotamisel otsustada menetluskulude kandmise (vt [Halduskohtumenetluse seadustiku § 108](#)).

Kokkuvõttes – kulude hüvitamise fakt ja suurus selguvad konkreetse menetluse käigus ning seda ei saa ette ennustada.

Lõpuks selgitame, et kohus ei õigusnõusta. Kohus väljendab õiguslikke seisukohti üksnes kohtule esitatud kaebuste menetlemisel kohtulahendites ehk siis pärast seda, kui kaebus on kohtule esitatud, suunab ja abistab kohus vajadusel kaebajat.

Kui soovite enne kohtu poole pöördumist õigusnõu, siis soovitame vaadata ka näiteks Jurist Aitab veebilehele (www.juristaitab.ee), kus saate esitada küsimusi nii juristidele kui õigusnõu robotile.

Lugupidamisega
Kohtute Infoteenistus
620 0100
info@kohus.ee
www.kohus.ee

From: Roheline Pärnumaa <rohelineparnumaa@gmail.com>
Sent: Wednesday, February 25, 2026 9:39 PM
To: Kohtute Infoteenistus - KOHTUD <info@kohus.ee>
Subject: Küsimused riigi õigusabi kohta

Tähelepanu! Tegemist on välisvõrgust saabunud kirjaga.
Tundmatu saatja korral palume linke ja faile mitte avada.

Tere!

MTÜ Roheline Pärnumaa soovib palun teada riigi õigusabi (RÕA) võimaluste ja taotlemise kohta lisaks Eesti Kohtute ja Eesti Advokatuuri kodulehtedelt leitud infole (<https://www.kohus.ee/kohtusse-poordujale/halduskohtumenetlus>; <https://advokatuur.ee/et/vajad-advokaati/riigi-oigusabi/korduma-kiipuvad-kusimused>).

Kas RÕA-d on võimalik taotleda enne kaebuse esitamist selleks, et RÕA advokaat kõige olulisema peakaebuse koostaks? Või põhikaebuse koostamise jm kulud (riigilõiv) tuleb tasuda MTÜ-l ja alles peale kaebuse esitamiset ja menetlusse võtmist saab esitada RÕA saamiseks taotluse?

Kas MTÜ sobivus RÕA taotlemiseks ehk MTÜ maksejõuetuse tähenduseks on MTÜ konto väljavõte ja kinnitus, et MTÜ-l puuduvad mistahes muud varad?

Mis kulud tuleb haldusasjas potsentsiaalselt (kõige halvemal juhul) kanda MTÜ-l, kellele määratakse RÕA?

Segadust tekitav oli taotlusvormi <https://www.kohus.ee/en/node/4051> lõpuosas olev:

- menetlusabi andmine ei välista ega piira menetlusabi saaja kohustust hüvitada kohtulahendi alusel vastaspoolele tekkinud kulutused (TsMS-i § 190 lg 1, HKMS-i § 118 lg 1);
- menetlusosaline, kelle kahjuks lahend tehti, kannab oma menetluskulud täies ulatuses ka siis, kui ta on menetluskulude kandmisest vabastatud või kui talle on antud menetlusabi menetluskulude tasumiseks (TsMS-i § 190 lg 2, HKMS-i § 118 lg 1);
- kui hageja või tema poolel menetluses osalev kolmas isik või hagita menetluse avaldaja sai menetlusabi menetluskulude kandmisel, mõistetakse temalt hagi või avalduse rahuldamata või läbi vaatamata jätmise või asja menetluse lõpetamise korral menetluskulud riigituludesse täies ulatuses välja (TsMS-i § 190 lg 4);

Soovime selgelt aru saada, kas haldusasjas (vastaspooleks KOV) tuleb RÕA saanud MTÜ-l mõnel juhul tasuda kulusid (menetluskulud, vastaspoole kulud jne)? Kui MTÜ selleks vahendeid (raha jm varasid) ei oma, mis edasi saab? Kas MTÜ juhatuse liikmed on mõnel juhul kohustatud tasuma kohtumenetlusega seotud kulusid eraisikuna oma isiklikest vahenditest?

Lugupidamisega

Riina Georg
MTÜ Roheline Pärnumaa seaduslik esindaja